

Тварини були розділені на 3 групи: інтактний контроль і тварини, які протягом 7 днів внутрішньошлунково отримували «Селерин» у дозах 1 мл/кг або 5 мл/кг. Після курсового введення препарату досліджували поведінкову активність тварин у тестах «відкрите поле» та «піднесений хрестоподібний лабіринт». До тестування миші протягом 60 хв. перебували у темному приміщенні.

Результати. У тесті «відкрите поле» було встановлено, що «Селерин» дозозалежно знижував локомоторну активність мишей порівняно з такою у тварин контрольної групи. Кількість перетнутих квадратів зменшувалася на 39,8 % ($p < 0,05$) та 13,6 % ($p > 0,05$) при застосуванні фітопрепарату в дозах 1 мл/кг та 5 мл/кг відповідно. Відзначено також дозозалежну редукцію горизонтальної орієнтовно-дослідницької активності: на 41,9 % ($p < 0,05$) і 22,2 % ($p > 0,05$) відповідно. На тлі застосування «Селерину» дозозалежно зростала кількість фекальних болюсів (у 1,8 та 10,7 разу відповідно), що, очевидно, пов'язано із його послаблювальною дією. Решта показників вегетативного супроводу емоційних реакцій достовірно не відрізнялися від аналогічних показників у групі контролю.

При оцінці рівня тривожності тварин у тесті «піднесений хрестоподібний лабіринт» досліджуваний фітопрепарат збільшував тривалість перебування мишей у темних рукавах на 11,4 % ($p > 0,05$) та 31,2 % ($p < 0,05$) відповідно. Решта показників достовірно не відрізнялися від таких у контрольній групі.

Висновки. Нейротропна активність «Селерину» є дозозалежною. У низьких дозах виявляється седативна дія, при збільшенні дози спостерігається анксиогенний вплив.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИВЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОЛІСАХАРИДНОГО ФІТОКОМПЛЕКСУ З ПАГОНІВ *LEDUM PALUSTRE* В КОМБІНАЦІЇ З АРГІНІНОМ ЯК ПРОТИКАШЛЬОВОГО ЗАСОБУ

Головко К. О., Толмачова К.С.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Кашель – це симптом, що може бути присутнім при багатьох нозологіях захворювань органів дихання, який представляє собою рефлекторно-захисний акт, у вигляді товчкоподібного форсованого звучного видиху у відповідь на подразнення рецепторів дихальних шляхів і плеври. За статистикою кашель є найчастіший симптом з яким звертаються до сімейного лікаря. В свою чергу, захворювання дихальних шляхів у структурі первинної захворюваності в Україні складають понад 44 %. Аналіз європейської літератури показав, що на сьогоднішній день, на ринку нашої країни значний дефіцит лікарських препаратів

для симптоматичного лікування кашлю з доказовою ефективністю. Саме тому, наші дослідження були направлені в дану актуальну тему.

Мета дослідження. Провести експериментальне вивчення ефективності вперше створеного полісахаридного фітокомплексу з пагонів *Ledum palustre* в комбінації з аргініном як протикашльового засобу.

Матеріали та методи. Фармакологічне дослідження було проведено у віварії Центральної науково-дослідної лабораторії Національного фармацевтичного університету, яка сертифікована ДП «ДЕЦМОЗ України» як база для досліджень з експериментальної фармакології згідно зі стандартними санітарними нормами на необхідному харчовому раціоні. Експеримент проводили з дотриманням вимог «Європейської конвенції захисту хребетних тварин, яких використовують в експерименті та інших наукових цілях» та Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження».

Експериментальне дослідження протикашльової активності проводилось на 15 мурчаках обох статей масою 360-600 г. Кашель моделювали інгаляцією через небулайзер аерозолію 17 % розчину лимонної кислоти протягом 5 хвилин. У наступні 30 хвилин підраховувати кількість кашльових поштовхів. Дослідження було розділено на два етапи : на першому етапі (у 1 день експерименту) тварин індивідуально протестувати за інтенсивністю реакції на лимонну кислоту за день до введення дослідних речовин та відібрали інтенсивно кашляючих тварин, які мають чутливість до лимонної кислоти. На другому етапі (у 2 день експерименту) визначили протикашльові властивості досліджуваного засобу, який вводили перорально тваринам за 30 хвилин до індукції кашлю. Умовно терапевтична доза була встановлена в попередніх дослідженнях співавтора та склала 75 мг/кг маси тіла мурчака. Після чого інгалювали через небулайзер 17 % розчином лимонної кислоти протягом 5 хв. та підраховували кількість кашльових поштовхів протягом наступних 30 хв. Ефективність досліджуваного засобу порівнювали з контрольною групою. У якості препарату порівняння використовували тотожний рослинний препарат за фармакологічними властивостями Проспан на основі плюща.

Тема НДР. Фармакологічне дослідження фітокомплексу з пагонів *Ledum palustre* як перспективного засобу для лікування захворювань органів дихання

Результати. За результатами, полісахаридний фітокомплекс з пагонів *Ledum palustre* в комбінації з аргініном ефективно знижує кількість кашльових поштовхів в порівнянні з контрольною групою, так, ефективність склала – 92,86 %, чим досліджуваний засіб перевершив дію препарату Проспан, ефективність якого була 90,48 %.

Висновки. Високий протикашльовий ефект логічно співвідноситься з хімічним складом фітокомплексу: пагонів *Ledum palustre* рослина яка з давніх давен використовується як протикашльовий засіб. Полісахариди доведено володіють здатністю пригнічувати запалення та входить до складу багатьох

препаратів для лікування кашлю. Аргінін представляє собою незамінну амінокислоту, яка відіграє важливу роль в пластичному і енергетичному обміні, регулюючи імунні та метаболічні процеси. Аргінін виявляє широкий спектр біологічної активності: має виражену бактерицидну дію на *Streptococcus group B*, *Staphylococcus aureus*, *Mycoplasma pneumonia*, *Chlamydia*, *Leishmania*, *Mycobacterium tuberculosis*. Така комбінація діючих речовин продемонструвала високий протикашльовий ефект.

В ході дослідження встановлено перспективність у подальшому вивченні полісахаридного фітокомплексу з пагонів *Ledum palustre* в комбінації з аргініном як засобу для симптоматичного лікування кашлю.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОТИЗАПАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКСТРАКТІВ ДЕЯКИХ ВИДІВ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН

Луканюк М.І.¹, Феценко Г.І.², Олещук О.М.³, Марчишин С.М.⁴

Тернопільський національний медичний університет імені
І.Я. Горбачевського МОЗ України, м. Тернопіль, Україна

Вступ. Лікарські рослини, які використовуються в народній медицині, є джерелом численних біологічно активних речовин (флавоноїдів, гідроксикоричних кислот, дубильних речовин, органічних кислот тощо). Комплекс речовин, які містяться в рослинній сировині, зумовлює полівалентність їх дії, впливаючи на різні системи та органи людського організму. Особливу актуальність набувають пошук, вивчення та створення нових рослинних лікарських препаратів. Відомо, що препарати рослинного походження позитивно впливають на всі ланки механізму розвитку патології, краще переносяться пацієнтами, а також значно рідше викликають побічні реакції.

Метою роботи було дослідити вплив ліофілізованого екстракту трави хамерію вузьколистого та густого екстракту листя липи на перебіг карагенінового набряку у щурів.

Матеріали та методи. Дослідження протизапальної дії ліофілізованого екстракту трави хамерію (ЛЕТХ) та густого екстракту листя липи (ГЕЛЛ) проводили на білих щурах масою 160-180 г. Набряк викликали субплантарним уведенням у праву задню стопу тварин 0,1 мл 1 % розчину карагеніну. Як препарат порівняння використовували натрію диклофенак у дозі 8 мг/кг. В обох серіях досліджувані сполуки вводили щурам за 1 годину до введення флоготропного агенту внутрішньошлунково: ЛЕТХ в дозах 5, 10, 20 мг/кг і ГЕЛЛ